

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisporna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osminka strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 5, I. nadstr. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravništvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Cesar proti klerikalcem.

Ta teden je doletela najmlajši avstrijski pokrajini — Bosno in Hercegovino — izredna čast, da ju je obiskal sam vladar cesar Fran Josip.

Razume se samoobsebi, da je bosanska vlada storila vse, da priredi cesarju čim najslabjši sprejem.

In sicer smemo verjeti uradnim poročilom o cesarjevem potovanju po Bosni, da je bilo to potovanje podobno zmagovalnemu triumfalnemu sprevodu.

Kakor je pri takih prilikah običajno, je cesar ob prihodu v glavno mesto Bosne in Hercegovine — v Sarajevo, sprejel v avdijenci razne visoke dostojanstvenike.

Med temi so bili seveda tudi duhovni poglavarji raznih veroizpovedanj.

Z vsemi temi je bil cesar izredno prijazen in ljubezniv, samo enega je sprejel osorno in ga ostro oštel, in ta je bil katoliški nadškof dr. Stadler!

Ko se je namreč nadškof dr. Štadler na čelu katoliške duhovščine poklonil cesarju v sarajevski vladni palači, ga je vladar vprašal s posebnim povdankom: »Vi ste bili zopet v Rimu?« Nadškof je odgovoril: »Da! Sveti oče želi Vašemu Veličanstvu, da bi dosegli starost bavarskega vladarja in še sto let po vrhu.« Na te besede je cesar nevoljno zamahnil z roko ter osorno pripomnil: »Vem, da mi je sveti oče blagohotno naklonjen, toda vaša prevzišenost bi bili storili pametneje, da bi ne bili šli v Rim in da bi bili opustili vsak poskus pregovoriti rimsko stolico, da bi se vmešavala v našo notranjo politiko.«

Po teh besedah je cesar nevoljno obnil nadškofu hrbet ter se jel milostno razgovarjati z drugimi dostojanstveniki. Kaj nam izpričuje ta dogodek?

Da cesar sam obsoja klerikalno politiko!

Nadškof dr. Štadler je namreč pričel v Bosni s prav takšno klerikalno politiko, kakršno uganja pri nas na Kranjskem škof Anton Bonaventura že leta in leta.

Štadler, osebni prijatelj Jegličev, si

je vzel za zgled in vzor delovanje kranjskih klerikalcev.

Vse, kar se mu ni brezpogojno uklonilo, je preklel, a osebe, ki se mu niso kakor ponižni kužki pokorile, je proglasil za liberalce in brezverce.

S tem je povzročil, da so se katoliški Hrvati v Bosni in Hercegovini razcepili v dve stranki: v klerikalno stranko in narodno hrvatsko stranko, ki pod vodstvom dr. Mandiča ni hotela trpeti nadškofovega in duhovniškega varuštva.

Ker je ta narodna stranka med ljudstvom pridobivala vedno več tal in ker so to stranko podpirali celo frančiškani, ki so vseskozi narodni možje, se je napotil nadškof dr. Stadler v Rim, da bi si tamkaj izprosil pomoči proti svojim nasprotnikom.

In na ta dogodek so merile cesarjeve besede.

Cesar je s temi besedami brez dvoma hotel izraziti svoje prepričanje, da ni dobro, ako se duhovščina, posebno pa škofje mešajo v politiko, naravnost obsodil pa je klerikalno razvado, da se v političnih bojih duhovščina poslužuje svete stolice, da ž njo v svojo korist vpliva na široke ljudske sloje.

Cesarjev ukor nadškofu Stadlerju je tudi za nas velikega pomena, ker vodi pri nas na Kranjskem škof Jeglič prav tisto politiko, kakor Stadler v Bosni.

Cesarjeve besede torej tudi veljajo našemu škofu.

In če bi sedaj prišel cesar k nam v Ljubljano in če bi bil poučen o postopanju našega škofa in njegove duhovščine v našem javnem življenju, prav gotovo bi pokazal svojo nevoljo tudi nasproti škofu Antonu Bonaventuri ter mu zaklical: »Ostanite v cerkvi in ne mešajte se v politiko!«

Naročajte in razširjajte „Slov. Dom“.

Novih bremen ne bo konca!

Dobrih štrinajst dni je od tega, ko smo poročali, da najme vlada 400 milijonov novega posojila. Takrat smo mislili, da bo s tem že vendar konec neznosnih bremen, ki jih hoče finančni minister navaliti na rame ubogih davkoplačevalcev.

Toda motili smo se!

V seji finančnega odseka poslanske zbornice pretekli torek, je namreč finančni minister Bilinski razkril, da vladi še ne zadostuje ono posojilo v znesku 400 milijonov, marveč da potrebuje še nadaljnjih 500 milijonov kron, ki jih hoče država seve izprešati zopet iz žepa davkoplačevalcev.

In za kaj potrebuje država pol milijarde kron? Poslušajte ljudje božji!

Za uvedbo dveletne vojaške službe rabi 90 milijonov; za zgradbo vojašnic, vojaških strelišč in novih trdnjav okroglo 100 milijonov; za zgradbo novih bojnih ladij 300 milijonov, za popravo starih vojnih ladij 20 milijonov, torej skupaj »malenkostno vsotico« 510 milijonov kron ali nad pol milijarde!

Ves ta ogromni denar se torej porabi za vojaške potrebščine!

Ali ni to nekaj groznega?

Revno ljudstvo ima komaj skorjico kruha in umira malodane od glada. Za te reveže država nima denarja in jih pusti ravnodušno stradati in mreti, za morilno orožje, za puške, topove, bojne ladje in šrapnele pa ima vlada na razpolago milijarde!

Belokranjska železnica, ki bi morala biti zgrajena že letos, je še vedno na papirju.

Zakaj? Ker vlada baje nima denarja!

Za topove in puške pa ga ima v izobilju!

Zares čudno!

Ko se zopet snide državni zbor, bo imel sklepati o teh novih zahtevah nenašitnega finančnega ministra.

Že sedaj lahko povemo, da bo vlada brez posebnih težav pridobila zase pretežno večino poslancev, da bodo prikimali tem njenim, naravnost strahovitim zahtevam.

In med temi, ki bodo mirne duše prikimali temu novemu vladnemu naskoku na žepe ubogih davkoplačevalcev, bodo prvi, to si zapomni, slovenski kmet, klerikalni poslanci, ki si jih izvolil ti, da bi branili in čuvali tvoje kmetske koristi!

Eno milijardo ti bodo ti ljudski osrečevalci z mirno vestjo in brez vsakega usmiljenja naprtili na rame, a ti, zaslepljeni slovenski kmetovalec, jih boš vkljub temu prihodnjč še vedno volil za svoje zastopnike na cesarskem Dunaju!

Slovenski oratar, kdaj te bo srečala pamet, kdaj ti bo padla mrena z oči?!

Politični pregled.

Avstrija pred polomom.

O novih bremenih, ki jih namerava vlada naložiti davkoplačevalcem, govorimo na drugem mestu. Ta bremena so tako ogromna, da finančni minister sam ne ve, odkod bo dobil pokritje za te velikanke potrebščine. Minister pravi, da ni mogoče najti drugih virov za pokritje teh potrebščin, kakor z uvedbo novih davkov. Ker pa so pri nas davki že itak visoki, kakor morda v nobeni drugi državi, se bodo nemara poslanci v državnem zboru vendarle ojunčili vsaj v prvem trenutku, da ne bodo pustili kar meni nič tebi nič izprešati zadnji vinar ljudstvu iz žepa. Tega se menda boji tudi finančni minister, zato je jel bridko tožiti in jokati, da nastane že prihodnje leto v Avstriji gospodarski polom, ako mu poslanska zbornica ne dovoli novih davkov. Tako huda sicer stvar ni, prav gotovo pa je, da se nahaja država pred nevarno denarno krizo, ki res lahko v doglednem času povzroči gospodarski polom, to pa samo v slučaju, ako se bo tudi v bodoče tako brezvestno gospodarilo z denarjem davkoplačevalcev, kakor doslej. Ali je bilo potreba pred dvema letoma bosanske pustolovščine, ki je državo stala nad eno milijardo kron? In kaj smo dobili za to? Nič, prav nič drugega, kakor nova bremena in nezno draginja na vseh koncih in krajih, da se skoro ne bo več dalo živeti!

Volitve na Ogrskem.

Znano je, da je bila na Ogrskem razpuščena poslanska zbornica zato, ker so imele v njej večino stranke, ki so delovale na popolno ločitev Ogrske od avstrijske državne polovice. Vladar je poklical na krmilo grofa Khuen - Hedervarija, ki je dobil nalogo, da izvede nove volitve tako,

da bodo prišle v zbornico take stranke, ki ne bodo težile po ločitvi Ogrske od Avstrije. Nove volitve so se pričele pretekli ponedeljek. In zgodilo se je, kar ni nihče pričakoval: Nova vlada si je pri volitvah priborila zmago. Sedaj, ko to pišemo, je namreč izvoljenih 231 vladnih pristašev, to je 24 več, kakor znaša nadpolovična večina. Ker je treba še volitev v približno 100 okrajih, se je nadejati, da si vlada pribori skoro dvetretjinsko večino. Nad izidom volitev so posebno zadovoljni avstrijski vladni krogi, ker upajo, da pod novimi okoliščinami ponehajo vedni prepri in spori med avstrijsko in ogrsko državno polovico. Z volitvami je zadovoljen celo sam cesar, ki je brzojavno čestital vladi na doseženem uspehu.

Kako so cesarja sprejemali v Bosni.

Službena poročila o potovanju in sprejemu cesarja v Bosni pripovedujejo o samem navdušenju, o velikanskih množicah ljudstva, vsa pa molče o resnici, ki je vse drugačna. Vsa dežela je bila te dni pod policijsko komando, vse vojaštvo je bilo mobilizirano, človek, ki ni imel uradnega pečata na čelu, se ni smel ganiti in na ta način je bilo ljudstvo tako ostrašeno, da ni sprejemal cesarja skoraj nihče drugi, kakor uradne osebe in vojaščina. Železniška proga je bila tako zastražena, kakor komaj v času vojne. Na progah so bili nastavljeni čuvaji in drugi železničarji tako, da je drug drugega lahko slišal, če se je glasno govorilo. Skoraj vsa žandarmerija, pomnožena po vojaštvu, je opravljala službo na železnici tako, da je bila za vsak kilometer po ena patrula, ki je štela 4 moše. Potniki so se silno strogo nadzorovali. Kdor je izstopil, se je moral na kolodvoru legitimirati. Kdor se ni zdel komisarju popolnoma »nesumljiv«, je bil takoj izročen policiji ali žandarmeriji. Te vizitacije so se začele že v Brodu. V Sarajevu so bile po obeh straneh ulic, po katerih se je imel peljati cesar, že dve uri prej postavljene vojaške čete. Vsled vseh policijskih šikan je bila udležba ljudstva jako majhna. Govorilo se je prej, da pride 50.000 ljudi z dežele v mesto; če jih je prišlo 3000, je to že prav veliko.

Vstaja v Albaniji.

V Albaniji je zavladalo zatišje. Uporniki so se umaknili v gore, kamor jim polagoma, a previdno sledi tuška armada. Do spopadov v zadnjem času ni prišlo nikjer, pač pa so Turki proglasili po vsi Albaniji naglo sodbo. Če ulove kje kakega upornika, napravijo z njim prav kratek proces. V par urah se vrši proti njemu obravnavo, vojno sodišče moža obsodi in par minut kasneje revež že visi na bližnjem drevesu. Takih vislic je baje sedaj vse polno po nesrečni Albaniji. Pravijo, da te vislice prav »pomirjevalno« vplivajo na vstaše.

Črna gora — kraljevina.

Ruska vlada je službeno obvestila svoje poslaništvo v Sofiji, da so velesile dovolile, da si dene črnogorski knez Nikita ob priliki 50letnice svojega vladanja kraljevsko krono na glavo. Ako se to zgodi, potem bosta v Evropi samo še dve neodvisni kneževini: Monako na južnem Francoskem in Lihtenštajn na avstrijsko - švicarski meji.

Razgled po Slovenskem.

r Vesela vest. Poročajo nam, da se je bolezen g. župana in državnega poslanca Ivana Hribarja znatno preokrenila na bolje. Sploh pa ni tako nevarna, kakor se je prvotno domnevalo. Ta vest bo rodoljubno slovensko javnost, ki je bila v zadnjem času v velikih skrbih radi gospoda župana, gotovo iskreno razveselila.

r Klerikalci na delu za narod. V Ljubljani se gradi poslopje za obrtno šolo, ki jo je izposloval župan in državni poslanec g. Ivan Hribar. Poslopje bo stalo okrog 4 milijone kron. Gradi je mestna občina ljubljanska. Ne davno tega, je bilo pri posloju oddati mizarska dela. Ponudnikov je bilo več. Najnižji ponudnik je bil Nemeec Tönnies. Komaj za 900 K dražja je bila mizarska zadruga na Viču. Mestni občinski svet je oddal delo slovenski mizarski zadrugi prvič za to, ker so pri tej zadrugi Slovenci, drugič pa, ker pri svoti okrog 60.000 K, kolikor znaša delo, znesek po 900 K, za kolikor je dražje delo slovenskih ponudnikov, sploh ne more priti v poštev. Proti tej oddaji del sta se sedaj pritožila na deželni odbor klerikalca Kregar in Štefe, hoteč s tem doseči, da bi deželni odbor oddajo mizarskih del razveljavil, s čemer bi bila za nedogleden čas zavlečena zgradba obrtne šole, mestna občina pa prisiljena, da kasneje odda delo — Nemcu. Takšni so klerikalni osrečevalci ljudstva! Vsled te pritožbe se čisto lahko zgodi, da bodo morala vsa stavbna dela pri zgradbi obrtne šole počivati, s čemer bodo občutno prizadeti ljubljanski davkoplačevalci. Če po bo deželni odbor ugodil pritožbi, bo vrhu tega nazadnje dobil mizarska dela pri obrtni šoli Nemeec, mesto sposobnih in potrebnih slovenskih obrtnikov. Tako delajo klerikalci — za Nemce in na škodo lastnim slovenskim rojakom, ki imajo na sebi samo ta greh, da se nečejo pokoriti duhovniški komandi! Res, naši klerikalci so izgubili vsak čut narodnosti in poštenosti, odkar jih je »Kranjska šparkasa« s tisočaki, ki jih je vtaknila škofu Antonu Bonaventuri v žep, privezala nase!

r Razpor med klerikalci. Prvim klerikalnim društvom ljubljanskim je prištevati pevsko društvo »Ljubljano«, ki je pred leti potom izdajstva šele prišlo v kle-

rikalne roke. To društvo so klerikalci, posebno pa klerikalni deželni odbor na vse načine podpirali. Vkljub temu pa društvo ni moglo uspevati in že dolgo se je šepetalo, da je med društveniki na dnevnem redu ravs in kavs. Klerikalci so seveda vse to skušali prikriti. Dolgo je to šlo, končno pa le ni bilo mogoče več skriti, da vladajo v društvu velika nesoglasja. Najprvo se je to pokazalo o binkošnih, ko je »Ljubljana« preko Reke napravila izlet v Benetke. Takrat je izletnikom ušel iz Reke društveni predsednik dr. Pegan. Drugi slučaj pa se je dogodil na Telovo. Gospodje, ki pri društvu nimajo nobene besede, so pevcem ukazali, da se morajo udeležiti od prvega do zadnjega procesije. V društvu je zavrelo in posledica je bila, da so iz društva izstopili podpredsednik Šturm in oba Dachsa, to so tisti ljudje, ki so pred leti spravili društvo »Ljubljano« v klerikalne roke. Razpor v malem se je pri klerikalcih že začel, ko se prične razdor tudi pri velikih koritih, potem bo skoro konec klerikalne slave!

r **Vseslovanski gospodarski shod bo 14. in 15. avgusta t. l. pri nas v Ljubljani.** Na tem shodu se snidejo zastopniki vseh avstrijskih slovanskih narodov, da se posvetujejo o čim najtesnejši medsebojni gospodarski organizaciji. Med prireditelji tega shoda je ljubljanski župan in državni poslanec I v a n H r i b a r.

r **Slovenski izlet v Belgrad.** Opozarjamo vse one, ki se mislijo udeležiti izleta v Belgrad, naj se čim najpreje priglase za posebni vlak, ki bo vozil iz Zagreba v Belgrad in nazaj. Vožnja v posebnem vlaku bo stala v III. razredu 10 K, v II. razredu pa 16 K. Prijave sprejema samo še do nedelje, dne 5. junija odbor »Ljubljanskega Zvona«, oziroma njega predsednik gosp. dr. Anton Švigelj, odvetnik v Ljubljani.

r **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Kakor se nam poroča, je imela subskripcija 5000 komadov novih delnic popoln uspeh. Stari delničarji so se udeležili podpisovaska skoro brez izjeme, poleg tega so podpisali novi subskribentje čez 2000 komadov.

r **Za obrambni sklad družbe sv. Cirila in Metoda** so se nadalje prijavili ti-le p. n. gg.: 696. Slovensko omizje v Gradeu (plačalo 50 K); 697. slovensko omizje v Beljaku (plačalo 25 K); 698. Ivan Godina, posestnik v Škednju (plačal 200 K); 699. moška podružnica v Logatcu (plačala 200 K); 700. ženska podružnica v Logatcu (plačala 200 K); 701. združena slovenska mladina v Trstu za prireditev Ciril-Metodovega plesa; 702. »Narodna tiskarna v Ljubljani; 703. in 704. Bolé Josip, veletržec v Reki (plačal 400 K); 705. »Devetorica profesorjev v Kranju«; 706. podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Kostanjevici (plačala 100 K); »Učiteljsko društvo« za okraj Sežana (plačalo 50 K); 708. Ciril-

Metodov nazdarek, omizje v predmestju (plačalo 50 K).

r **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je imela meseca maja t. l. sledeči promet i. s.: D o h o d k i. A. R e d n i d o h o d k i: 1.) Prispevki iz nabiralnikov: 1156 K 23 v; 2.) prispevki podružnic i. s.: Kranjsko: 1272 K 60 v; Štajersko: 534 K 82 v; Koroško: 137 K 5 v; Primorsko: 485 K 49 v. Skupaj 2429 K 96 v. 3.) Razni prispevki: 4394 K 24 v. Skupaj 7980 K 43 vin. B. I z r e d n i d o h o d k i: 4.) prispevek za obrambni sklad 4410 K 72 v. Skupaj 12.391 K 15 v. — I z d a t k i: A. R e d n i i z d a t k i: 1.) Plače, rem. učiteljskemu osebju, razni računi i. t. d. 13.789 K 47 vin. B. I z r e d n i i z d a t k i: 2.) naložitev na glavnico, ozir. obrambni sklad 4137 K 72 v. Skupaj 17.927 K 19 v. Torej primanjkljaja 5.536 K 4 vin.

r **Kranjski veleposestnik — ogrski državni poslanec.** Baron Friderik Born, graščak pri Sv. Ani nad Tržičem, je bil včeraj soglasno izvoljen za ogrskega drž. poslanca. Izvoljen je za poslanca v mestu Bereszk v komitatu Haromszeg na Sedmograškem. Baron Born je bil vladni kandidat.

r **Nemci ubili Slovenca.** Na Dobrni je pri gradnji vodovoda zaposlenih več nemških delavcev. Te dni so ti delavci napadli slovenske fante ter so nekega Topolška tako pretepli, da je umrl.

r **Desetleten deček ustrelil pastirja.** Desetletni Jakob R o b n i k, sin veleposestnice Ivane R o b n i k v Lobnici pri Rušah, je v šali pomeril z nabito puško na 15letnega pastirja Martina R e p o l u s k a. Puška se je sprožila in strel je zadel pastirja v trebuh. Repolusk je še tisti dan umrl.

r **Srce mu je razklal.** Alojzij P i n z z o v Trstu živi z neko 43 let staro, v Postojni rojeno žensko, z imenom B o b e k, ki ima iz nekega prejšnjega razmerja dva sina, 20letnega Alojzija in nekega, šele 12 let starega fanta. Med Alojzijem Bobkom in Alojzijem Pinzzom so se večkrat primerili pretepi. V torek je Pinzzo po nekem prepiru planil na Bobka, in ga zabel tako, da mu je srce razklal. Fant je na mestu umrl.

Dolenjski novičar.

Novice iz Št. Janža in okolice.

d **Nedeljski počitek.** § 4 zakona z dne 21. junija 1884, odstavek 2. pravi: »Nedeljski počitek se mora pričeti najpozneje v nedeljo zjutraj ob 6., in sicer za vse moštvo, istočasno in mora trpeti od takrat pričenši celih 24 ur.« — Kako pa je v Krmelju?! Ali tukaj ta paragraf ne velja, ki pravi, da mora ob nedeljah delo pri rudnikih počivati (§ 4, odstavek 1.)? Tudi v tej zadevi bomo še na jasnem!

d **Zopet puf, pa kakšen!** Bližal se je organ višje rudniške oblasti, da bi pregleдал, kakšen red je pri rudniku v Krmelju; gospodje v Krmelju so se tega zelo prestrašili. V delavski podporni blagajni (Bruderlade, Knappschaftskasse) je bilo preveč prazno. Kaj torej storiti? Z mrzlično naglostjo, kakor da se bliža in hoče uničiti vse s strupenim repom Halleyev komet, so poslali gospoda od »Werka« proti severu, da je vzel večjo vsoto denarja na posodo za imenovano blagajno. Kako naj se podpirajo iz take blagajne, ki je sama potrebna podpore in pufo, potrebni delavci, njih vdove in sirote, kakor določa § 120 rud. zak., odstavek 1, naj pogruntata zdaj, kdor je tako prebrisan.

d **Davkoplačevalci šentjanske občine in sosednih občin, poslušajte!** Govori se, da nameravajo v šentjanski občini vpeljati občinski davek na pse. Že ta poskus bi bil čuden. Za čas, v katerem se piše 1910 po Kristusovem rojstvu pa bi bil poskus nečuden, če se namerava v resnici, kakor je bilo slišati, napraviti davek na tak - le način: Davkoplačevalci naj plačajo od svojih psov davek, lovski psi pa so tega davka prosti. Vrag ga naj pogruntata, v čigar glavi se je porodil tak načrt. Psi lovske svojadi bi se potem prosto drvili s svojimi gospodarji po cestah, davka prosti psi pa, ki jih imajo posestniki, da jim čuvajo dom pred tatovi ponoči, pa naj bodo obloženi z občinskimi davki in naj njih gospodarji žrtvujejo še zanje svoje zadnje krajearje.

d **Še nekaj o gnojnicah.** V ponedeljek dne 30. maja so poklicali v grajzlarijo posestnike, ki imajo pašnike ob Hinji, hodijo v njo prat ter gonijo ob času paše v njo napajati živino. Pri občini je bilo razglašeno in razposlani so bili pozivi, v katerih stoji, da naj pride imenovanega dne v Krmelj, kdor se ima čez gnojnice kaj pritožiti. Tamkaj pa so možem dejali, da nimajo ničesar opraviti, da je prepozno; dalje je neki dohtar samovlastno trdil, da res ne pero okoličani v Hinji. Sedaj seveda ne morejo, ker teče mesto vode v Hinji svinjarija, ki smo jo že popisali. Pralji pa so ljudje v Hinji, ko še tistega gospodina ni bilo na svetu in je rasla na kraju grajzlarije hosta. Bodite torej potolaženi, gospoda iz Krmelja, ki delate iz vode gnojnice, zadnja beseda še ni izpregovorjena o tej vodi! Če mislite, da se pri glavarstvu ne bo ničesar doseglo, vam povemo, da so razun c. kr. okrajnega glavarstva še oblasti na svetu, ki se jih lahko poišče. Gospodine Filip, vas se pa opozarja, da ne prskate, kjer vas ne boli! Če ste zvest služabnik svojega gospoda, le bodite, ne štejem vam tega v zlo. Povemo vam pa, da zdražb med našim ljudstvom ne boste delali brez kazni. »Le črevlje sodi naj kopitar!« Ne spuščajte se v stvari, o katerih nimate pojma. Če vam to ne zadostuje, govorilo se bo bolj glasno.

d »Zvon« v Šmartnem pri Litiji priredi v nedeljo, dne 5. junija popoldne ob 3. v gozdu, in sicer na prijaznem hribčku »Tičnici« pevsko veselico. Poleg petja preskrbljeno bode tudi pri odmoru z ribolovom, srečolovom itd., kar bode nekaj posebnega. V paviljonih bode preskrbljeno z raznimi mrzlimi jedili in pekla se bode planinska pečenka. Da pa se bode vse to lahko zalilo, se bode točilo rujno vince iz najboljše vinske gorice. Zato pa naj noben Šmarčan ne zamudi te veselice. Torej v nedeljo vsi na Tičnico! Vabimo pa tudi naše zavedne sosede, Litijčane, kateri nam ob vsaki priliki radi priskočijo. Slednjič bi moral še opomniti dobro došlim izven Šmartna in Litije: Tičnica je 10 minut zahodno iz Šmartna.

d »Sokol« v Krškem. Dne 12. junija priredi »Sokol« skupno s »Sokoli« iz Brežic in od Sv. Križa - Kostanjevice izlet z do tudi sestre »Sokolice« s Krškega in javno telovadbo v Cerkljah. Nastopile bo Brežice. Udeleži se izleta tudi rajhenburški »Sokol«. Narodnjaki iz Cerkelj in okolice, pokažite, da cenite delo sokolstva in udeležitve se prireditve polnoštevilo.

d Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Cerklje - Čatež priredi v nedeljo, dne 12. junija v Cerkljah veselico v prid Ciril - Metodovemu obrambnemu skladu. Pri tej prireditvi sodelujejo sosedna sokolska društva: Brežice, Krško in Sv. Križ - Kostanjevica ter godba kostanjeviške meščanske garde. — Naša vas je še nezavedna. »Cirilmetodarji« okoličani, pokažite ta dan, da ste vi zavedni!

d Iz Št. Jerneja. V Ledeči vasi pri Št. Jerneju boleha neka žena po imenu Lušek. Še za Veliko noč je hotela opraviti spoved, misleč, da bo okrevala in šla v cerkev, a želja se ji ni izpolnila. Ostati je morala še v postelji. Pred praznikom sv. rešnjega telesa pa se ji je bolezen v eni noči obrnila na slabše in zaproila je »gospoda«. Drugi dan je župnik Lisjak imel mašo v podružnični cerkvi dotične vasi. Pri tej priliki je tamošnji cerkovnik župnika vprašal, če ima več hostij, da bi omenjeno ženo previdel s sv. zakramenti. Župnik je pritrtil, da ima in je cerkovnika vprašal, če je opravila dotična žena velikonočno spoved. Cerkovnik je povedal, da ni opravila, pač pa je želela sama priti v cerkev k mizi gospodovi in prejeti zakramente. Ker se ji pa bolezen ni zboljšala, tudi ni mogla izvesti svojega načrta. Nato je župnik odgovoril: »Ker ni opravila velikonočne spovedi, pa naj takoj pogine.« Ker župnik ni hotel iti žene previdet, je cerkovnik ženi sporočil to novico. Tako bi ostala žena brez zadnje popotnice. Toda bog je usmiljen in je ni hotel še poklicati v boljše življenje. — Takega Kristusovega namestnika imamo v naši fari, ki nas ne spravlja k bogu, marveč proč od boga. Gosp. župnik Lisjak pa si naj zapomni, da človek, ki je ustvarjen po božji

podobi, ne pogine, marveč umrje. Pogine samo živina! — Lep zgled nam dajete g. župnik. Pri vas ni božjega usmiljenja, ne poznate Kristusovega izreka: »Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe.« — Ali ni bila vaša dolžnost, kot učenca Kristusovega, iti previdet ono ženo? Kako pa spolnujete svoje dolžnosti? Najbrže mora biti povsod cvenk, potem se stori vse. Verno naše ljudstvo je le preveč potrpežljivo. Pa pravite, da vera peša. Saj ni čuda! Po vas duhovnikovih peša vera, ki ste vse preje, kakor božji namestniki. Vaše delo in skrb je le tam, kjer je kaj okroglega. Sedaj poznamo tega dobrega pastirja, kako skrbi za svoje ovce. Dobre ovce poznajo vaš glas, pa ne bodo šle z vami v vaš hlev, ker bi tam gotovo poginile.

d Škocijan pri Mokronogu. Še jako mlada podružnica družbe sv. Cirila in Metoda je priredila dne 22. maja že tretjo veselico v korist naše ljube družbe. Vse točke vsporeda so se izvršile z zadovoljivo dovršenostjo. Posebno je ugajala šaloigra: »Brat Sokol«, ki je izzvala obilo smeha. Vsi igralci so izvršili svojo nalogo prav dobro. Posebno pa bi bilo omeniti izvrstni nastop »Nanče« in »Koruze«, ki je vsem posebno ugajal. Seveda sta tudi vlogi, dasi težavni, zelo hvaležni. Tudi pevske točke so jako ugajale. Največ truščja pa je povzročil »srečolov«, ki je dal podružnici precej čistega dohodka. Saj je bilo sto dobitkov, a med njimi nekaj jako lepih. Ker pa so bili dobitki vsi darovani bodisi v blagu ali denarju, je izkupiček čist dohodek. Bodi tem potom izrečena srčna zahvala vsem darovateljem; zlasti nam je omeniti blagih rodoljubov iz Kostanjevice, ki so nam priskočili z denarnim prispevkom na pomoč, dalje dragih nam Šmarjetčanov, gospe Žagarjevi iz Krške vasi in vseh domačinov, ki so darovali veliko, nekaj prav krasnih stvari. Hvala jim! — Obisk veselice ni bil sicer ogromen, toda izbran. Krivo je bilo temu slabo vreme, ki se ga je ustrašil marsikateri. Vendar pa tudi to ni plašilo naših vrljih Šmarjetčanov, Št. Jernejčanov in več drugih oddaljenih, da so nas obiskali v obilnem številu. Zastopana je bila tudi večina Škocijancev, to je onih, ki kaj razumejo. Druge itak poznamo, da se ne morejo udeležiti takih priredb, ker ali stvari ne razumejo, dasi se štejejo med narodnjake, ali so pa tako pod komando svojih klepetavih ženic, da se ne upajo. Malo več možavosti bi bilo pri marsikaterem potreba. Kakor navadno, odlikovali so se tudi to pot naši najbližji sosede, Bučkljani s svojo — odsotnostjo! Pač — eden — izmed najrevnejših — toda ne na pameti — nas je obiskal in donesel celo en dobitek za srečolov. Čast mu in vsem prej naštetim rodoljubom, ki so nas s prispevki in častnim obiskom tako lepo podprli, da je prireditev tudi v gmotnem oziru prav dobro izpadla. — Da nas naše

domače okoličansko ljudstvo ni obiskalo v tolikem številu kakor navadno, je vzrok, da jih je zadela velika nesreča. V noči od 20. do 21. t. m. je namreč nastala huda nevihta s točo, ki je uničila marsikomu ves letošnji žitni pridelek. Najbolj so prizadete vasi: Zloganje, Bučka, Goriška vas in Vinica. Strn je sklestilo tako, da jo kosijo za krmo. Tudi vinogradi so precej poškodovani. Posestniku Šviglju iz Bučke je vrh tega 21. zvečer še strela udarila v hlev, ga užgala in ubila eno kravo. Zgorelo mu je tudi gospodarsko poslopje s pridelkom lanskega leta. Ubogi ljudje! Pridelka nič, a davki se že izterjujejo. Oni merodajni gospodje, ki vidijo ubogo kmetško paro kaj radi ob času volitev, naj bi vsaj v časih take nesreče zganili se in storiili kaj koristnega v pomoč ponesrečenec, če se potem tudi oglase le vsakih šest let. Bomo videli!

d Iz Štrekljeveca. V petek, dne 27. maja so se zbirali celo dopoldne temni oblaki nad Gorjanci, kar ni bilo brez posledic. Ob 11. se ulije huda ploha in toča, debela kot orehi. Prizadete so te - le vasi: Maline, Brezova reber, Osojnik skozi do Gradnika. Toča je uničila vse poljske pridelke in vinograde. Ubogi kmet! Od ene strani toča, a od druge ogromni davki, kako naj potem živi?!

d Iz Semiča. Tudi pri nas smo se zanimali za Halleyev komet, a nismo ga dolgo časa zapazili, slednjič je bil vendar toliko prijazen, da se nam je pokazal dne 25. maja v vsi svoji krasoti; smeli smo ga samo kake pol ure opazovati. Dne 29. maja smo ga zopet opazili bolj proti jugozapadu. To pot je bil veliko krasnejši kakor prvič. Rep se je kaj krasno videl s prostim očesom, a glava je bila bolj temna.

d Župnikova klet v Semiču. Po dolgi in burni seji, ki jo je imel semiški občinski odbor v nedeljo, dne 29. maja, se je posrečilo ovreči naprednim odbornikom županovo zahtevo za popraviljanje farovških kleti in hlevov. Strmeli smo, ko je župan rekel: »No, pa dajmo to naredet', zek je se škoda fajmoštru zameret', zek je fajn mož.« — No »fajn« ali ne »fajn«, pri zavednih odbornikih se ni dalo nič opraviti. Isto se je zgodilo tudi v viniški občini, kočki in črešnjevski, da se ni ugodilo župnikovi pobožni želji. Sicer pa bomo o stvari še poročali, ker so prečastni ogorčeni izjavili: »Bo pa vlada delala na vaše stroške, potem boste pa primorani plačati.« — Ne rečemo, da bi za cerkev ne plačali nekaj prispevkov, ker jo potrebujemo, a za farovške kleti in »štale« pa ne bomo žrtvovali niti vinarja.

Razširjajte „Slovenski Dom“!

Gorenjski novičar.

Novice iz Št. Vidu nad Ljubljano.

g »Vitrihovci« so imeli preteklo nedeljo javno telovadbo pri Cebavu. Prišlo je kajpada tudi nekaj »Čukcev« iz Ljubljane in drugod. Najeli so si tudi godbo. Ko so »Čuki« korakali na telovadišče, se nam je nudil zelo smešen prizor. Začasni šolski vodja, Mihelič, se je vstopil tik »Oberčuka«, četudi ni imel rdeče srajce ter korakal kakor nekaj »čukarski« vodja pred vsemi »Čuki« na telovadišče. Ker je pri tem skušal iti po taktu godbe, je tako prestopal, da je malo manjkalo, da se ni razčesnil na dvoje. Gledalci so se mu sicer kar v obraz smejali, a Mihelič ni nič maral za to. Pač pa se mu je svetil obraz samera veselja, ker je bil toli srečen, da je postal čukarski komandant. Radovedni smo le, kaj poreko na ta »hvalevredni« čin njegovi stanovski tovariši. Res, škandal za vse učiteljstvo! Ker je bil vstop k čukarski telovadbi vsakomur dovoljen, prišlo je iz radovednosti tudi nekaj »Sokolov« zraven. Toda »Čuki« so se, čim so zagledali »Sokole«, zakadili, kakor na pol zaklani biki med nje ter jih obsipali z najostudnejšimi priimki. Posebno eden izmed »Čukov«, po imenu »Krč«, se je v svoji čukarski oliki tako odlikoval, da mu je orožnik zažugal (kadar »Čuki« nastopajo, morajo biti orožniki zraven), če ne gre takoj stran, da ga bo pri priči aretiral. To mu je tako kri ohladilo, da je hitro pobral šila in kopita. »Sokoli« pa videč, da imajo opraviti z navadnimi barabami, so hitro odšli. Sedaj vidiš, ti »Domoljubov« dopisunče, da ono barabstvo, katero ti očitaš »Sokolom«, je le doma pri tvojih »Čukih«. Sicer pa mlečnozobi čukuladi ne moremo na tej surovosti kdo ve kaj zameriti. Ona se je učila olike pri župniku, a župnik je pa sam izmed vseh najbolj izobrazbe potreben. Telovadili, ali pravzaprav zvijali so se tako nerodno, da je bilo čuti med gledalci raznovrstne osoljene opazke. O pravi telovadbi ti reveži seveda še pojma nimajo. »Čukom« je paradiralo tudi nekaj šentvidskih friziranih »Marinaric«, ki so se zelo poželjivo ozirale za rdečimiopicami — pardon — jopicami. Razume se, da se pri tej čukarski kolobociji ni našlo ni užitka, ni zabave. Zato se ni čuditi, ako je godba že ob 5. popoldne odšla. Z nočjo vred pa je bilo pri Cebavu že vse prazno in tiho, kakor v grobu. Upamo, da se bodo »Čuki« pri spominu na to njihovo blamažo že toliko »brihtali«, da v prihodnje ne bodo silili več na dan. Četudi neradi, vendar bodo morali spoznati, da »Čuki« so bili in bodo le za temo, kjer jih nihče ne vidi.

g **Rekurz občine Gornja Šiška** in nekaterih odbornikov iz Št. Vidu proti nameravanemu nakupu stavbišča na Vovko-

vini za novo šolsko poslopje je imel ta uspeh, da je razpisana na dan 8. junija nova komisijonalna razprava na licu mesta, pri kateri se bo rešilo tozadevno vprašanje.

g »Slovenec« poroča, da je bilo v nedeljo pri čukarski telovadbi navzočih 2000 gledalcev, med njimi vsi šentviški nasprotniki do zadnjega. Če računamo pametno, je bilo res navzočih 200 fizičarčkov iz škofovih zavodov in, veliko rečeno, 200 otrok in žensk. Ostalih 1400 se je pa gotovo moralo računati na te prešmentane nasprotnike, ker so bili čuki tako prestrašeni, da so jih za vsakega deset videli.

g **Tovarna šivalnih strojev »Singer«** je priredila v Št. Vidu pri g. Novaku 14dnevni tečaj za šivanje in vezenje na stroju. Tečaj obiskuje 12 učenk. Gotovo je ta korak napredka pozdraviti. Toda naše šolsko vodstvo je drugačnega mnenja. Prečastiti Tinkrle, predsednik krajnega šolskega sveta namreč ni dovolil, da bi se ta tečaj vršil v šoli, kjer se nahaja za to pripravna prazna soba, temveč je na vsak način hotel tvrdko izkoristiti, da bi si za drag denar sposodila čukarsko telovadnico, dasi bi bila šola za to najpriljavnejše mesto. Tako se na komando Zabreta pri nas gospodari. Za šivalni tečaj, ki traja samo 14 dni, ni prostora v šoli, za pevske vaje, ki jih ima cerkveni organist, pa je šola vedno na razpolago. Ko je bivši vodja, g. Žirovnik, kot vodja šole podučeval petje v šoli, je pa krajni šolski svet pod vodstvom Zabretovim vaje prepovedal. Z vsakim dejanjem se res pokaže osrečevalec Zabret v lepši luči.

g **Za kratek čas.** (Na dan »čukarske telovadbe«): **M i h a:** »Ti Jože, slišim neko godbo, kaj vendar to pomeni?« — **J o ž e:** »To godbo je župnik najel. O on je dober človek. Sklenil je, tako slovesno spolniti na prižnici dano obljubo, da bo kar med godbo delil vsote po 100 in 200 kron vsem onim osebam, katerim je kdaj kaj na zasluzku odtrgal.« — **M i h a:** »A tako! Jaz sem pa mislil, da igrajo »trauermarš« k pokopu Pagatljeve profesure.«

Klerikalna prireditve v Št. Vidu nad Ljubljano.

Po dveh letih smo imeli zopet čast opazovati omiko katoliških »telovadcev«. S svojim nastopom so pokazali, da so še bolj podivjani kakor so bili svoje čase. — Kako je to mogoče, da je visela zastava s cerkvenega zvonika, ne razumemo. To pa lahko sklepamo, da je Zabretu več politična gonja kakor vera, ki mu je le v zlorabo. Vprašamo torej Tineta: Zakaj ni obesil zastave recimo na Telovo, dočim je bilo s hiš obešenih ta dan več zastav kakor v nedeljo, ko so rogovili »Čuki« po Št. Vidu?

Mislili smo, da bomo videli tudi Tineta, Pagatelja in druge v uniformah. Pa kako smo se čudili, ko smo jih videli brez krojev. No, ljudje se še menda sramujejo nositi ukradeni kroj ali pa sramujejo stopiti v tolpo uniformiranih »Čukov« hribovcev! Telovadba v cirkusu »čukulada«. Kakor so se izražali hudobneži, ni bila vredna počenega groša. Že nastop sam ni napravil na občinstvo nobenega vtiska. Že zanemarjena telovadna obleka nam je povedala, da bomo gledali še tembolj zanemarjeno telovadbo. Nekateri čuki so bili že tako nespodobno napravljeni, da je bilo nas sram!

Da bi se tembolj pokazali, so najeli nekega, menda najboljšega Čuka vseh Čukov iz Škofje Loke. Tudi ta se ni nič postavil. Se pač vidi, da ljudem ni toliko mari telovadba, kakor zastrupljenje pomilovanja vredne mladine. Telovadbo so prišli gledat tudi iz Ljubljane neki klerikalni študentje, izmed katerih je moral orožnik enega odstraniti, ker je delal prevelik kraval.

Oder, na katrem so stali gospodje iz zavodov, se je začel podirati in ljudje so na različne načine ugibali zakaj se je podrl. Bilo je dovolj smešnih prizorov. Najve smeha pa nam je povzročil Rožmanov s svojim smešnim in otročjim nastopom. Pred občinstvom je pozival Sokole šentviške, da naj oni kaj pokažejo. Temu le toliko: **Značajan Sokol ne stopa na čukarsko telovadišče.** Sokolom pa vsa čast, da Čuku niso niti odgovarjali.

K telovadbi so pripeljali klerikalci tudi dijake iz škofovih zavodov. To se do sedaj še tudi ni dogajalo, da bi se dijaki pod nadzorstvom korporativno udeležili političnih prireditev. No, v samostanih je vse mogoče!

Po telovadbi je godba takoj odšla, dasi je bil na programu tudi koncert. Zavladala je grobna tišina in Čuki so baje pili v Cebavovem hlevu — sedmino.

Značilno je še nekaj. Ko so se vračali ljubljanski Čuki, med njimi tudi župnikova sestra, vulgo Podlesnikova žena, je prišlo na kolodvoru do precejšnje rabuke. Podlesnikovka jo je dobila vsled predolgega jezika od nekega gospoda v vlaku po ustih tako občutno, da je morala iskati takoj drugo jutro v Kančevi drogeriji zdravila. Na južnem kolodvoru se je prav po babje stepla z neko ljubljansko damo!

Čuke smo slišali se pridušati, jesti po cesti med korakanjem kruh itd. Vse skupaj je bil torej res pravecati cirkus čukarskih hribovcev. Želimo, da nam privoščijo Čuki še večkrat kaj podobnega za smeh in kratek čas, seveda ne s tako omiko kakor sedaj, ki se še vragu gnusi. Ljudstvo sodi! V čem se razlikuje naša izobrazba od farovške?

Notranjski novičar.

Novice iz Postojne.

n Za »Sokolski dom« v Postojni so darovali: slavna »Notranjska posojilnica« 300 K, za kateri dar se ji odbor najiskreneje zahvaljuje prosič jo i nadaljne naklonjenosti; g. Robert Thurnher, Ribnica, 1 K, gđe. Stana Kraigher za dva prodana bloka 10 K, br. Peter Štefin za prodane bloke 2 K 30 vin. Vsem srčna hvala! — Na zdar!

n Mestna godba je priredila zadnjega maja mirozov po mestu, pri katerem je prvič nastopila pod novim kapelnikom g. Mazejem. Opazilo se je takoj, da je prišel drug duh in življenje v našo godbo. V teku 14 dni naučil je novi g. kapelnik že par novih komadov, ki smo jih slišali, in reči moramo, da so se izvajali prav mojstrsko. Ker se bode godba v kratkem preuredila, prosimo zavedno meščanstvo in uradništvo, da nam tudi pomagajo pri tej nelahki nalogi s tem, da kar v največjem številu pristopijo k godbenemu društvu.

n Postojnsko jamo je obiskalo te dni 60 dijakov idrijske višje realke pod vodstvom profesorjev g. Bählerja in gospoda Nardinea.

n »Tamburaško - dramatično društvo »Sovič« v Postojni se zahvaljuje slavni »Notranjski posojilnici« v Postojni za velikodušen dar 50 K.

n Zakaj ni bilo običajnega petja o binokostih v postojnski jami, me je popraševal prijatelj, ki obišče vzlje temu, da je bil neštivilnokrat v jami, skoro vsako leto naše podzemsko čudo. No, povedal sem mu, da vladajo take razmere v Postojni, ozir. pri jamski komisiji, v kateri je neki gospod, ki je petje odpravil, rekoč: »den Gesang müssen wir abschaffen«. Tako je prav! Pri prihodnji veselici priporočamo, da se naroči raje »Sängerbund« iz Gradca ter zopet polentarsko godbo iz Pulja, ki ne zna nobene slovenske skladbe. Pod prejšnjimi gospodi glavarji je bila navada, da se je o takih prilikah naprosilo pevsko društvo za sodelovanje. Ker je gospod glavar še novinec, mu seveda tega ne moremo zameriti, lahko pa bi ga drugi gospodje člani komisije o tem obvestili, ozir. informirali. Ker nam je na tem, da se razmere nekoliko spremenijo pri jamski komisiji ter da ne gospodarijo samo nepoklicneži, smo to priobčili. Pa brez zamere.

n Hotel »Ogrske krone« je dobil po dolgem moledovanju novi napis, in sicer je na prvem mestu slovenski, na drugem nemški. Tako je prav! Novi lastnik, g. Al. Burger, je vpošteval našo željo, v tem ko prejšnji gospodarji se kratkomalo niso nič zmenili na vsa zabavljanja in pritožbe po časopisih.

n Odbor »Narodne Čitalnice« in »Ljudske knjižnice« izreka tem potom sl. ravnateljstvu »Notranjske posojilnice«

g Iz Šmartna pod Šmarno goro. Deseta božja zapoved se glasi: »Ne želi svojega bližnjega blaga.« — Kakšno »blago« je bila stara šola? — »Tuje blago, last župljanov! Kdor si je to last zvičajno pridobil, je grešil zoper deseto božjo zapoved.« Korenina vsega hudega je lakomnost.« (I. Tim. 6, 10.) — Ribničan, kaj pa ti praviš k temu, ali izpolnjuješ deseto božjo zapoved? Kako naj navaden kmet in delavec izpolnjujeta božje zapovedi, če jih še Kristusovi nasledniki ne izpolnujejo?! Gosp. župnik, kaj je vaša dolžnost to vas vprašajo ukanjeni župljani?

g Iz Gameljnov. Maček, kaj pa je z občinskimi volitvami, ko je vendar triletna doba že zdavna potekla?! Kakor se sliši, se ti županski stolec močno maje, posebno zadnji čas. Le drži se ga krčevito še s kremplji, saj ti bo itak kmalu odklenkalo. Tvoja in Ribničanova stranka te je že začela spoznavati. To pot ti tudi Ribničanovi in njegovih priganjačev »žegni« ne bodo nič pomagali. Volili te bodo le še najbolj neumni backi in tisti, ki so od »šparkase« odvisni, zavedni in neodvisni farani pa ne. Star pregovor pravi: »Odkritosrčen človek z mirno in pošteno vestjo pogleda človeka v obraz, človek, kateri nima teh lastnosti, pa gleda v tla. Kaj je tak človek? Menda mu pravijo hinavee!«

g Škofu na čast — črna zastava! Blizu Kamnika so imeli v nedeljo birmovanje. Vse hiše so bile v zastavah, tudi »Gasilski dom«. Posebno ta je bil prav lepo okrašen. Na vsakem vogalu je visela po ena slovenska in cesarska zastava, na sredi med njimi pa ogromna črna žalna zastava. Kdo bi vedel, kaj so gasilci s to črno zastavo hoteli povedati? Morda to, da je takega škofa lahko žalosten cesar in vsak rodoljuben Slovenec?

g Občni zbor pomočniškega zbora obrtne zadruga na Bledu se vrši v nedeljo, 5. junija t. l., v prostorih hotela »Evropa« na Bledu ob 2. popoldne s tem-le dnevnim redom: 1.) Volitev 34 odposlancev za občni zbor zadružne bolniške blagajne na Bledu. 2.) Volitev načelnika in odbornikov za pomočniški zbor. 3. Posvetovanje o združnem delovanju. 4. Razni nasveti.

V seji, dne 31. januarja je v imenu naprednih poslancev predlagal g. E. Gangl, naj se odpravijo poslanske dijete, ki znašajo vsako leto najmanj 50.000 K. In kaj je voditelj klerikalne stranke dr. Šusteršič na to rekel? — Da ni za odpravo dijet, zakaj brez dijet bi ne bilo prida poslancev, ne prida deželnih odbornikov in ne prida Ježelnega glavarja. — Volitec, sedaj pa sodi sam, kateri poslanci so boljši ljudski zastopniki, klerikalni ali napredni? — Napredni poslanci hočejo ljudstvo zastopati in tako davkoplačevalcem na leto najmanj 50.000 kron prihraniti, klerikalni poslanci pa ljudstvo zastopajo samo za dobre mastne plače.

najiskrenejšo zahvalo za darovani znesek, 300 K, o priliki zaključka letnega računa. Živel tak zavod, ki vé vpoštevati narodne težnje!

n V Postojni je dosedaj policija skrbelo za red s tem, da je napovedala policijsko uro. V zadnjem času pa je drugače. V nedeljo je namreč hodil z žandarmerijo okrajni komisar dr. St. po gostilnah ter podil goste ven. Ne vemo, ako spada to v njegov delokrog in zakaj je vendar županstvo tu s policijo?!

Jz Ilirske Bistrice.

n Strela je udarila dne 28. maja v hlev Klančarja v Tominjah. Hlev je zgorel popolnoma in v njem ena krava. K sreči je vlekel veter v nasprotno stran vasi, ker drugače bi bila vsa vas v nevarnosti. Čudno je, da vsako leto in po večkrat udari v Tominje ali v bližini vasi. Nekateri sodijo, da so tem krivi vetrovi, drugi pa pravijo, da ima zemlja privlačno silo, s katero vabi strelo nase. Strela je tudi v Hrušici pri Podgradu ubila neko mlado, komaj leto dni poročeno ženo, ko je nesla južino delavcem.

n Mlekarska zadruga v Trnovem si je napravila nove stroje za mlekarno. Ta zadruga je res podpora za našo dolino. Ako bi ne bilo mlekarske zadruga, potem bi bil naš kmet revež še večji kot je. — Kmetje pa naj tudi pospešujejo živinorejo v naši dolini, kajti to je glavna panoga našega kmetijstva.

n Nova parna opekarna pri Kosezah ima sedaj nove stiskalne in stroje. Tudi peče tako izvrstno opeko, da jo vsakemu priporočamo. To je domače podjetje!

n Pred letom dni se je naselil, ozir. ustavil neki popotni nemški soboslikar Bremer v Bistrici. Takrat, ko so bili še spomini na septemberske dogodke v Ljubljani, ga seveda ni nihče hotel v delo. Sedaj pa je vse drugače. Tukaj je tudi domočin g. Fr. Polh, ki je tudi soboslikar in še boljši kot pritepeni mazač, a vendar ga nekateri prezirajo. Ta nemški Jaka je tako predrzen, da vsakemu grozi in zabavlja. Najrajši pravi, da smo Slovenci »zmikoviči«, »windische Trottel« itd. In takega nekateri podpirajo! Svoji k svojim!

n Trnovski čuki so tako polnoštevilni, da so si morali ljudi in obleko izposoditi iz Košane, kjer jih je bilo ob ustanovitvi »Čuka« 27 fantov, a sedaj pa samo 6. Lep napredek! Oberčuk je bil tako »nobel« in »kšajt«, da je vsakega ozmerjal, če mu ni šlo kaj po volji. Tudi komandiral je izvrstno, ko so hodili za procesijo. Najprej sta dva kakor dva budilca k službi božji trompetala in tulila, da so ušesa bolela, potem pa je zavpil oberčuk: »K molitvi, ala, no, fantje.« Na to pa je zakričal: »Od molitve, auf.« Tej komandi so se vsi smejali.

n Iz Borovnice. Dragi bralec! Danes Ti hočem zopet nekaj novega povedati o izobraženosti borovniških »Čukov« in o borovniškem izobraževalnem društvu. Zbirajo otroke v društveno kegljišče, jih pušče, da keglajo zvečer do 11. ure ali celo do 2. zjutraj; potem jih pa uče hujskati zoper ude Ciril-Methodove družbe. Dragi bralec, razsodi, ali je to lepo od otrok in od »Čukov«, da zmerjajo na cesti ljudi s »Cirilmetodarji«? Ali ni taka mladina pravi izrodek? Starši, ali ste zadovoljni, da postanejo vaši sinovi zapravljevci in suroveži? Če ste s tem zadovoljni, jih le še spuščajte v ta čukarski hlev in kmalu boste videli, kaj postane iz njih. Starši, ali imate raje, da se vaši otroci nauče zapravljevosti, kakor pa marljivost in delavnosti? Poglejte malo na druge »Čuke«, kako so ti pridni in pobožni. Namesto da bi šli v cerkev molit, gredo raje v gostilno in plešejo in rajajo, da se prav dobro zabavajo. Tako n. pr. so naredili zadujo nedeljo, ko so se vrnili iz Brezovice domov. Ko so se peljali na vozu mimo gostilne, jih je zvalil notri mili glas gramofona. Kmalu si lahko zagledal, kako ponosno so plesali »Čuki« — seveda hlače s hlačami. Zakaj vendar niso šli po nekaj Bogomil ali marinarije, saj se teh vendar ne manjka v Borovnici?

n S Kala na Notranjskem. Pri nas smo postavili lepo šolo, ki nas je stala 20.000 K. Predno smo se odločili, da zidamo šolo, so nam obljubovali, da si bomo lahko sami izbrali najboljšega učitelja, ko smo pa postavili šolo, nas ni nihče nič vprašal, koga hočemo za učitelja. Zdaj imamo celo učiteljico za predsednico v krajnem šolskem svetu. Zelo potrebno bi bilo, da bi se naši otroci malo bolj poučevali v sadjarstvu; lahko bi se napravil sadni vrt, kjer bi se učili cepiti, pa za to se odločujoči faktorji prav nič ne brigajo. Gotovo si mislijo, čim bolj smo kmetje revni, tembolj bomo neumni in tembolj bomo drli za gospodi, katere mi preživljamo s svojim delom. Kadar bodo kmetje to spoznali, potem tudi ne bodo več volili takih poslancev, ki delajo samo za duhovščino in za zvišanje davkov.

n V Košanski dolini se snuje podružnica »Družbe sv. Cirila in Metoda« s sedežem v Kalu. Podružnica je že od vlade potrjena. V nedeljo, dne 5. junija, točno ob 4., se bo vršil ustanovni občni zbor na Kalu v gostilniških prostorih gosp. Mihe Čepirlo. Ob lepem vremenu se vrši zborovanje na okrašenem dvorišču. Dnevni red: 1. Razgovor o važnosti naše šolske družbe; 2. volitev odbora in delegatov za glavno skupščino; 3. vpisovanje novih članov; 4. razni nasveti in predlogi. Udeležba obeta biti velika, že do sedaj se je prijavilo nad 40 članov. — Vljudno se vabite, pridite vsi k zborovanju, ki se čutite Slovenke in Slovenci. — Sklicatelj ustanovnega občnega zbora.

n Iz Št. Petra na Krasu. Po obljubi zadnjega »Domoljuba« dobimo v Št. Peter to posebnost, da se objavi ona zadeva, o kateri sta baje »Slov. Dom« in »Slovenski Narod« toliko groznega pisala. Kaj je ta grozna zadeva, nam iz dopisa v »Domoljubu« ne more biti jasno. To, kar sta zadnji čas ta dva lista poročala, da je bilo kar vse resnično. »Domoljub« pa pravi, da bo poročal tudi popolno resnico, torej bo stvar v okviru resnice ena in ista. Od dopisnika se torej želi resnice. Prav pa bo tudi, ako se pojasni, če ni v »Domoljubovi« pripovedki o drugih terjatvah dveh trgovcev zapopadena tudi posojilnica, oziroma »konsum« pri Sv. Mihelu, kjer se ravno kar tudi, po nekem advokatu iz Ljubljane, izvršuje podobno, če ne strožje delo. Dopisnik pa, če je mož, kakor pravi, po resnici in pravici, naj stopi izza kulis, da se zazna, kdo je tista sedanja »Domoljubova« čenča!

Ameriške novice.

a Iz Waukegana, Utica. Tukaj je prav veliko Slovencev, toda žalibog so vsi klerikalei. Večinoma so z Vrhnike in Borovnice. Je pač tako, kakor v starem kraju: z malimi izjemami so vsi zagrizeni klerikalei. Jaz sem naročen na šest slovenskih časopisov. Najboljši med ameriškimi listi je »Glas Naroda«, ki izhaja v New Yorku, najizvrstnejši pa je vaš »Slovenski Dom«, kar jih je v starem kraju. Pridobil bi vam rad več naročnikov, pa mi ni mogoče pri takšnih zagrizencih, kakoršni so tukajšnji moji rojaki po pretežni večini. Ti ljudje so tako zaslepljeni, da mi pravijo, da sem socialist, ker sem naročen na razne narodne časopise. Pošiljam rojakom pozdrave iz daljne Amerike, »Slovenskemu Domu« pa želim čimnajveč uspeha!

G. J.

a Nesreča. Iz Baltika, Mich., nam piše prijatelj našega lista: Spoštovani gospod urednik! Prosim vas, da natisnete par vrstic v vašem nam priljubljenem istu »Slov. Dom«. Poročati mi je žalostno vest, da se je ponesrečil Jožef Tavčar, doma iz Trzina pri Mengšu, star šele 26 let. V stari domovini zapušča žalujoče starše in enega brata, tukaj v Ameriki v Baltiku Mich. pa drugega brata. Tavčar je šel dne 15. maja zjutraj zdrav in vesel z doma. Prišel je h kosilu in se je ob 1. vrnil nazaj na delo. Ob pol 2. popoldne so ga prinesli že mrtvega iz jame na površje. Padel je 75 metrov globoko in je bil na mestu mrtev. Pogreb, ki je bil prav lep, se je vršil dne 17. maja. Pokojnik je bil član dveh podpornih društev, ki sta se pogreba udeležili z godbo. Pozdravljam vse rojake v stari domovini.

Josip Florijančič.

a Ustrelila se je vsled neprevidnosti v nogo 31letna Frančiška Dolenc v Clevelandu. Zastrupila se ji je kri, kar je povzročilo smrt.

Program

delitve premij za govejo živino
ki bo v četrtek, dne 16. junija 1910
v Podsmreki pri Ljubljani
na posestvu Ivana Kanca, p. d. Gorjanca,
6 km od Ljubljane na državni cesti
Ljubljana - Vrhnika.

Namen razstavi in delitvi premij je:

- Da se živinorejci tega okraja s primerjanjem goved vzpodbudijo za napredek živinoreje in se o nji pouče;
- da se razvidi uspeh, ki se je zlasti z državno in deželno podporo dosihdob dosegel pri reji naše domače goveje živine.

* * *

1 Pravico do premij imajo vsi živinorejci iz političnega okraja Ljubljana in z Notranjskega.

2. Do devetih dopoldne mora vsa živina biti na mestu razstave, in sicer posebej junci, posebej telice, posebej krave in posebej voli, za ograjo privezani. Vsak lastnik mora skrbeti, da ima njegova živina hlapca ali deklo, ki ji streže.

3. Da živina more biti deležna premije, mora najmanj že pol leta biti lastnina tistega gospodarja, ki jo razstavi. To mora razstavnik dokazati s spričevalom svojega županstva.

4. Može, ki bodo sodili o premovanju živine, se izberejo po dotičnem predpisniku e. kr. ministrstva za kmetijstvo in se morajo ravnati po predpisih, za to določeni.

5. Kdor je premijo dobil, se mora s posebnim pismom zavezati, da spolni vse, kar veleva omenjeni ministrski predpisnik, ter da obdarovano plemensko žival najmanj eno leto obdrži za pleme.

6. V razstavo se pripuščajo:

- junci, ki so pol do 3 leta stari;
- breje telice, ki so najmanj dve leti stare;
- molzne krave, ki so imele eno, dvoje troje, kvečjemu pet telet;
- voli paroma, v starosti od dveh let naprej.

K premovanju je dopuščena goved simodolske (rumenkasto in belopisane) pasme in živali domače reje, ki izvira od simodolskih bikov.

7. Za lepo živino so določene naslednje premije:

I. Za bike 12 premij, in sicer ena 70, ena 50, ena 40, ena 30, tri po 20 in pet po 10 K.

II. Za krave 12 premij, in sicer ena 50, ena 40, ena 30, tri po 20 in šest po 10 K.

III. Za breje telice 12 premij, in sicer ena 50, ena 40, ena 30, tri po 20 in šest po 10 K.

IV. Za vole (paroma) 10 premij po 20 K.

Posestnikom, ki pripeljejo k premo- vanju v vseh oddelkih najlepšo skupino goved, sme presojevalni odbor prisoditi vrh gorenjih premij tudi priznanjsko di- plomo za umno živinorejo in v posebnem slučaju še izredno posebno premijo.

S seboj je treba prinesiti živinske pot- ne liste!

Glavni odbor c. k. kmetijske družbe kranjske.

Iz ciganskega življenja.

(Ciganski sinovi Rusije. — Ciganski kralj. — Kupovanje nevest. — Svečana poroka. — Ženitovanska pojedina.)

V prostrani Rusiji žive Cigani, ki se od svojih soplemenjakov po ostali Evropi močno razlikujejo po svojih običajih in navadah.

Ti njihovi običaji so izredno zanimivi, semtertja naravnost čudni.

Cigani v Rusiji tvorijo takorekoč dr- žavico v državi. Svojega poglavarja ime- nujejo kralja, in temu se vsi slepo pokore. Prejšnji njihov kralj je živel v Astra- hanu, sedanji pa »kraljuje« v Petrokovu. Dan za dnevom prihajajo ciganske mno- žice v to mesto, da se poklonijo kralju ali pa da ga prosijo za kak moder nasvet.

Kadar kralj umre, se glasniki raz- škrope na vse štiri vetrove ter oznanjajo, da je kralj umrl in da se bo v najkrajšem času vršila volitev novega kralja. Volilno pravico imajo vsi moški.

Naravno je, da si želi vsako cigansko pleme, da bi bil novi kralj izbran iz nje- gove sredine. Zato pošilja vsako pleme čim največje število svojih odposlancev na volitev. Kakor hitro je proglašen novi kralj, odpravijo se vsi v svečanem sprevo- du v gozd, kjer je pokopan prejšnji kralj. Na njegovem grobu je navadno vsajeno drevo. In novi kralj položi na grob kruh in sol v znak spoštovanja do svojega pred- nika.

Sedanji ciganski kralj se imenuje Ka- minski.

Ta sklepa tudi zakone. Ženitovski običaji so pri teh Ciganih zelo zanimivi. Starši ženinovi plačajo na dan ženitve go- tovo vsoto denarja nevestini rodbini, z drugimi besedami povedano — kupijo si sneho.

Cena za nevesto je različna: čimlepša je nevesta, tem več se plača za njo.

Pri ciganskih plemenih, ki si kot god- ci mnogo zaslužijo, prekorači čisto cena neveste 30.000 K.

Starši, ki dobe ta denar, ga po največ porabijo v to, da tudi kupijo svojim sino- vom — žene.

Na dan svatbe se zbero mladi par, že- ninovi in nevestini roditelji ter ženitov- vanski gostje v šotoru kraljevem. Tu se vesele, plešejo in popevajo, dokler kralj trikrat ne udari na bakreni kotel. Takrat nastane molk in kralj pozove pred se ro- ditelje mladega para.

In sedaj se prične barantanje.

Ženinovi starši ponudijo znesek, s ka- terem niso zadovoljni nevestini roditelji. Nastane prepir. Temu prepiru naredi ko- nec kralj s salomonsko sodbo, ki se nava- dno glasi tako-le: »Ker se ne morete ze- diniti, je treba sporni znesek razdeliti, ker se mora poroka brezpogojno izvršiti.«

Na te besede preneha prepiranje. Na to stopi ženinov oče ali njegov namestnik pred kralja ter mu našteje določeno vsoto. Kralj denar še enkrat prešteje, proglasi, da je stvar v redu ter izroči novce nevesti- nemu očetu.

Za tem se prične drugi del ceremonije.

Kralj vpraša ženina:

»Ali hočeš to dekle za pet let za ženo?

Ali obljubiš, da jo popelješ pred oltar, ako ti bo v tem času zvesta in ako ti bo rodila otroke? Ali obljubiš, da boš zopet stopil pred mene in se ločil, ako ti ne bo pokorna in ako ti ne bo rodila otrok? Ali mi končno obljubiš, da ne boš zahteval nazaj plača- nega zneska, ako ti bo žena vseh teh pet let zvesta?«

Ženin seveda odgovori na vsa ta vpra- šanja z »da«.

Na to vpraša kralj nevesto: »Ali ho- češ, da živiš s tem ženinom pet let kakor žena, ali obljubiš, da mu boš zvesta in da se po preteku tega časa ž njim poročiš, ako se bosta razumela? Ali obljubljaš, da se boš ločila od njega, ako se izkaže, da ne moreta živeti v slogi?«

Nevesta odgovarja na ta vprašanja z običajnim »da«.

Končno se kralj obrne še na nevestine starše s tem-le vprašanjem: »Ali obljubi- te da boste vrnili polovico izplačanega de- narja, ako bo nevesta zaradi nezvestobe morala zapustiti moža?«

Ko je tudi ta ceremonija končana, na- takne kralj ženinu in nevesti na prste po- ročne prstane, zapiše nekaj v debelo knji- go in čestita končno mlademu paru v dolgem govoru, v katerem pojasnjuje dol- žnosti in pravico zakonskega stana.

Po poroki se priredi ženitovanjska po- jedina.

Na mizo prineso potice, klobase in mnogo žganja. Godba zasniva, potem pa plešejo in pojo do ranega jutra.

Vodja klerikalne stranke dr. Šusteršič je v seji deželnega zbora dne 25. januarja priznal, da se je klerikalna stranka zve- zala z Nemci proti slovenski Ljubljani. Slovenski kmet, ki si volil v deželni zbor te klerikalne poslance, kaj porečeš ti k temu?

LISTEK.

Njen brat.

(Konec.)

Danilo se je, ko se je Tonče odprav- ljal od Marijane.

»Ako me ne čakajo,« je dejal drhte- če in se ovijal nežno močne in kipeče de- kline.

»Ah, kdo? Nikar se ne boj, Tonče, in še pridi! Saj ti ni bilo dolgčas.«

»Marijana, veš kdaj? V ponedeljek zvečer.«

Tonče je skočil skozi okno, a Andrejč izza vogla. V roki je imel oklešček in za- čel ž njim biti mladega vasovalca po plečih.

Stekla sta drug za drugim in se skrila v megli.

Čez dan Andrejč ni pogledal svoje se- stre, temveč se ji je samo smejal zaničlji- vo in pravil hlapcu:

»Povem ti, da sem nocoj dobro ustro- jil kožo nekemu mlademu zajčku, ki se je spenjal po našem zidu. Podil sem ga, do- kler me ni na kolenih prosil, naj ga pu- stim.«

»Ha-ha-ha,« se je zadrl hlapec. »Ali je bil zajček krščen?«

»Kako pa. Tonček ga kličejo. Jokal se je, in vem, da leži danes za pečjo, ker ga tako peče in skeli koža.«

Marijana je to slišala, in ko je bila sama z Andrejcem, ga je poklicala:

»Ti, pojdi sem!«

Ko se ji je približal, ga je udarila z vso močjo po ustih. Bratu se je vlila kri, in opotekel se je.

»Že veš, zakaj! Na kolenih boš prosil Tončka odpuščanja.«

Andrejč se je bal svoje sestre, vendar je opomnil:

»Nak, tega smrkolina že ne!«

»Bomo videli!« Tako mu je zapretila in odšla.

Tončka seveda več ni bilo k nji pod okno. Zato ga je počakala v nedeljo ob ce- sti in mu dejala:

»Pridi v nedeljo popoldne na naš vrt! Nekaj ti imam povedati! In nič se ne boj Andrejca, sem mu že pokazala!«

Rekel je, da ne pride.

»Ne, jaz se bojim Andrejca.«

»Nič se ne boj! Nikdar več ti ne bo storil nič žalega. Le pridi, boš nekaj vi- del.«

In tako je Tonče res prišel v nedeljo k Marijani na vrt.

»Vidiš, moj fant, tukaj je tisti, ki te je ono noč preganjal po vasi. Na, cepec, pojdi k njemu in ga udari!«

Tonče je zagledal svojega sovražnika Andrejca privezanega za jablano in zra- ven njega je ležala gorjača.

»Tonče, le daj ga! Da si bo zapomnil, kdaj je on tebe.«

Tonče se je branil, in zato je rekla:

»Če ga nočeš ti, ga bom jaz.«

Vzela je v roke cepec in začela udrihati po bratu. In udrihala je s tako silo, da se je prestrašil Tonče in zbežal z vrta. A Andreje ni črnil besede.

Ko je drugi teden potem srečala Marijana svojega fanta, ga je vprašala:

»Zakaj te pa zdaj ni k meni? Andreje mi je sveto obljubil, da se te več ne dotakne.«

»Ne, Marijana, mene ne bo več k tebi.«

»Zakaj ne? Glej, in zaradi tebe sem tepla brata do krvi —«

»Jaz se te bojim, da ne bi še mene.«

I. Gr.

Red Marije Terezije.

(J. S. Machar.)

Zjutraj ob petih je odkorakal bataljon lovcev iz speče Příbrami. Solnce je razgnalo nekaj rdečih oblakov ter začelo nekako veselo pripekati. Kakor včeraj, kakor predvčerajšnjim.

Stotnik Kriehuber je šel pred stotnijo in kašljal s svojim jutranjim kašljem. »Tisoč strel,« je godrnjal kot sam s seboj, toda vendar tako glasno, da ga je mogel slišati poročnik, ki je šel na čelu prve stotnije, »ravno danes mi izroči stari komando! Seve, kadar pride cesarska visokost, vojni maršal Albrecht, in orožni mojster Beck, potem je Kriehuber dober! Tirolsko naprej! Spotimo se danes, filozof, he?« spregovori sedaj naravnost na poročnika.

»Filozof« se službeno zasmije.

»Stari« je danes med sodniki. Ta se gotovo da rad slišati pred cesarsko visokostjo in načelnikom generalnega štaba, kaj? A meni, seveda, je naložil zopet to najtežje: komando bataljona. V tako težkem trenutku...«

»Gospod podpolkovnik pozna svoje ljudi,« pripomni filozof, kot je delal vsak dan.

Poznal je svojega stotnika. Kriehuber je sedel včeraj pozno v noč z generalovim pobočnikom v gostilni, si dal podrobno razložiti, kam se »to« jutri pojde in kako nalogo bo imel njegov bataljon, povprašal pobočnika, kako približno se ima to narediti, pregledal z njim mapo, to vse je poročnik vedel, in vedel, kaj hoče doseči stotnik s tem svojim lamentiranjem: pokazati hoče, da je važen, in doseči priznanje vsaj pri podrejenem poročniku. In filozof mu je dajal to vsak dan, ker Kriehuber je vsak dan opozarjal na svojo odgovorno pomembnost.

Solnce je pripekalo. Vojaki so se veselo pogovarjali. Moder oblak tobakovega dima se je vzdigoval nad dolgo vrsto bataljonovo in se zlival z vzdignjenim cestnim prahom.

Poročnik je mislil na svoje ljubezni in na svoje verze, ker je bil pesnik. In ker je vedel slučajno nekaj letnic iz zgodovine, ter nekoliko poznal Napoleonske vojne, so ga krstili tovariši za filozofa. Vsaj njim se je zdelo, da se ta pojem krije s takšnim znanjem.

Solnce je pripekalo.

Nekje na križpotu sta stala dva jezdeca. Podpolkovnik, poveljnik bataljona, ki je bil danes »med sodniki«, in konjeniški brigadir, star, nenavadno debel general, z obrazom, ki je spominjal na dobrohotnega čuka. Bataljon se ustavi. Podpolkovnik pozove »gospode« k sebi. Govoril je o cesarski visokosti, vojnem maršalu, o načelniku generalnega štaba, o časti lovskega bataljona, o »vzeti se vkup« itd. Potem pozove stotnika Kriehuberja, naj pove današnjo nalogo ter razdeli vloge.

Kriehuber raztrga ovitek, vzame ven slavnostno pol pole politografiranega papirja in začne brati, da se misli, da ima sovražna divizija zasedeno Příbram in da pošilja eno brigado proti nam, ki se pomikamo proti nji. Da stoji naš lovski bataljon na levem krilu, da tvori obrambo tega krila prva stotnija pod vodstvom poročnika Machana, ki mora skušati zasesti nekó pokrajino, ovladajočo skalo (poročnik Machan, filozof, si nekaj podčrta na zemljevidu), sicer pa on, stotnik Kriehuber, meni, sodeč po terenu, da bo sovražnik skušal prodreti sredino ali desno krilo, tako da bataljon komaj pride v ogenj. To pojasnilo je le zasebno, uradna poročila zvemo čez pol ure na zbirališču brigade iz ust gospoda generala...

Machan se vrne k stotniji.

»Fantje, ali vidite tamle tega starega generala! To je konjenik, ko pojdete mimo njega, tu pokažite, kako znajo lovci korakati. Oster tempo, z nogo se le dotakniti zemlje...!!

Bataljon se premakne. Vojaki so pribijali z nogami, da je bilo kaj. In dobrohotni čuk se zaziblje v sedlu ter reče glasno podpolkovniku:

»Ti, Šmid, tvoji lovci gredo, da je veselje! Škoda, da niso pri konjenici!«

Kriehuber požene konja kot besen v skok. Pride do Machana. »No, filozof, ali ste slišali, kako se je izrazil general o nas? A videli ste, kako samoljubno je sprejel stari ta poklon? I, seve, tako je to, mi se mučimo, stari pa pobira priznanja.«

Na brigadnem zbirališču je bilo živahno. Bila sta tam dva pehotna polka, nekoliko marketantskih vozičkov s klobasicami, kruhom, pivo, žganjem in smotkami. Babe s košmi so hodile med vojaki in prodajale nekake sladke sokove. Krivonogi peki so vlačili svoje velike koše s svežim, še toplim pecivom od skupine do skupine. Šum, smeh, dim z dimek in smotk, migotanje temnomodrih postav,

med katere so se pomešale sedaj še sive uniforme lovcev.

Gospodje so obstopili generala, suhega, nervoznega patrona, ki mu je rekla cela brigada »vrtalka«. »Sovražnik, po številu ena brigada, ima obsedeno Příbram in je poslal eno brigado itd.« je razlagal general z jecljajočim glasom, presekajoč daljše besede na dva in tri dele ter končal opozarjaje na navzočnost cesarske visokosti, vojnega maršala nadvojvode Albrehta ter načelnika generalnega štaba, barona Beka.

Trobenta zatrobi. Dimke pogasnejo, cigarete so se pometale stran, vojaki pograbijo za puške in se postavijo v vrsto. Brigade se začne razhajati na svoja mesta.

Po grudah preoranega polja se je izpodtikal poročnik Machan, za njim pa njegova stotnija k naznačeni skali.

»Fantje, vzemite se skup, tam bo mir, tam poležete, in pušk danes še čistiti ne bo treba, ker ne bo prilike niti ene patrone izstreliti.«

Fantje so se vzeli skup. Pridejo do skale. Poležejo v redko travo. Izvlečejo dimke in zažgo ostanke smotk.

Solnce je pripekalo prav po peklensko. In nikjer niti grmička, a zemlja je grela pod telesom kot peč.

»Krasna poezija,« je godrnjal Machan. »Čez pol ure bomo tu spečeni, kot na pol pražen angleški biftek.«

»Gospod lajtnant, tamle kakih deset minut od nas je gozd,« javi trobentač, ki je bil priznано najbolj neumna klada iz cele stotnije.

»Kuš,« se odreže Machan.

»Je tam gozdič, prijeten gozdič,« pripomni drugi lovec.

»Strela, tam bo hladno,« meni drugi.

»A tega gospod stotnik nima na mapi, da je tam gozd?« vpraša nekdo naivno.

»Osel, na takšnih mapah ne more biti vsega. Tvojega posestva tudi ni tam.«

»On ima posestvo v Nemaničih.«

»Ne, v Radbigaimelih.«

Filozof Machan je topo poslušal to draženje. Bilo mu je vroče. Pogleda gozdič. Lep gozdič. Štirioglenik starih dreves, bolj debelih, kot človeško telo. In trava, kakšna trava! Kar bliščala se je sem. Sploh se tako vse odigra na sredi, Kriehuber se je gotovo včeraj dobro podučil pri pobočniku, magoče, da celo na drugem krilu...

»Naprej!« zapove. In odločnih korakov se spusti s skale in nameri v gozd...

Hlad... nebeški hlad...

»Fantje, za drevje, vsak naj bo krit!«

Loveci se skrijejo. Dobro so se počutili. Toda ne dolgo.

Konjski peket.

»Gospod poročnik Machan! Toda, gospod poročnik!« je rjovel zadaj stotnik Kriehuber. »Kam ste zlezli, nesrečnež? Kaj ne slišite? Dam vas zapreti, k raportu vas naženem,« in Kriehuber je bil rdeč kot kuhan rak.

Tu počí nasproti strel — sovražnik.
»Hudič vas vzemi, snejte, kar ste si skuhalí. Jaz vas ne bom branil.«

Zakolne še nekaj in odbeži proč.

»Streljajte,« zapove Machan.

Stotnija ustrelí. A ko je počilo, so se vojaki naravnost zgrozili. Strel je bil grozen, nenavaden in se je parkrat ponovil. Krone dreves so se stresle in zašumele, kot bi bile hotele izraziti zadovoljnost. Skala zadaj, ki je imela biti stališče za stotnijo, je ponovila strel tri ali štirikrat.

»Streljajte!« zapove filozof znova.

In drug strel, grozen, bobneč ter ponovljen z novimi odmevi.

»Pozor, streljajte počasi, drug za drugim!«

Peklenski hrušči! Pri Kraljevem Gradcu v najhujši bitki ni moglo biti večjega hrušča.

Sovražnik se je prestrašen očitno umikal.

Toda ne za dolgo. Vrste njegove linije so se množile, zgostile in silile naprej.

Machan je mirno gledal na bliske strelóv, na svetlikanje sabelj ter ugibal po številu častnikov sovražnikovo stevílo. Kmalu je imel proti sebi že nekaj bataljonov.

Toda strašno streljanje njegove stotnije je sovražnika očitno vznemirjalo. Vrste njegove linije so se množile in množile, toda naprej ni šel.

(Konec prihodnjič.)

Izdajatelj in urednik Rasto Pustoslemšek.

Vprašanja in odgovori:

Vprašanje: Služim že več let pri eni in isti hiši. Ali je mogoče za to dobiti kako darilo in kdo ga podeli?

Odgovor: Ako že služite 40 let pri eni in isti hiši, dobite od cesarja svetinjo za 40letno zvesto službovanje. V tem slučaju se obrnite potóm županstva na okrajno glavarstvo. Na Štajerskem obstoji ustanova, da dobe stari posli, ki že več let služijo pri eni hiši, vsako leto malo darilce v denarju, da bi pa bila taka ustanova na Kranjskem, pa nismo mogli dognati.

Ĺistnica uredništva.

Gosp. Ant. Pipanu, žel. poduradniku v Krmelju. Uredništvo Vam potrjuje, da nismo od Vas še nikoli prejeli nobenega dopisa in da niste v prav nobeni zvezi z dopisi, priobčenimi v našem listu iz Krmelja.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 28. maja 1910.

Dunaj: 70, 20, 28, 49, 56.

Gradec: 67, 80, 37, 57, 59.

Dvignjene v sredo, dne 1. junija 1910.

Brno: 25, 85, 6, 51, 87.

Čitatelje in naročnike našega lista prosimo, da se v vseh zadevah, kjer žele nasvetov in poduka, obračajo na uredništvo »Slovenskega Doma«, ki odpre poseben predal za vprašanja in odgovore.

Izborne so

Pekate, to se priznava, a le tedaj, ako so pravilno pripravljene. Naróči si vsaka kuharica in gospodinja kuharsko knjigo, ki jo vdobi zastónj pri Prvi kranjski tovarni testenin v ll. Bistrici.

5 18 13

Posestvo

je naprodaj pri Medvodah, pol ure od velike ceste, vas Žlebe št. 10.

Gozda je 35 oralov, košenine 9 oralov. Posetve 5 oralov. Hišno poslopje novo zidano. Hlev za 10 glav živine, dva poda, drvarnica. 50 Kraj je lep, njive so posejane. 2-1

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino

najboljše sredstvo. 47 32 2

4 steklenice (5 kg) franko K 4.—.

Br. Novakovič, Ljubljana.

Eng. Franchetti

v Ljubljani, Sodnijska ulica 2, nasproti kavarne „Evropa“

priporoča svojo elegantno in higijenično urejeno

brivnico

in prodajo raznih dišav in kozmetističnih predmetov.

Svoji k svojim! 20 52-46

Kri! dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. — Polovico stroškov prihranite v

Moč! gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku, ako pijete **SLADIN**.

Zdravje! to je dr. pl. Trnkóczyja sladni čaj.

En zavoj velja 50 vin. Dobiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po povzetju pod naslovom v glavni zalógi.

Lekarna pl. Trnkóczy

v Ljubljani zraven rotóvža.

Tržne cene v Ljubljani

od dne 28. maja do 1. junija 1910.

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	14	1	52
1 „ „ „ II. „ . . .	1	—	1	32
1 „ „ „ III. „ . . .	—	90	1	20
1 „ telečjega mesa . . .	1	36	1	70
1 „ prašičjega mesa (svežega) . . .	1	96	2	—
1 „ „ „ (prekajenega) . . .	2	—	2	20
1 „ koštrunovega mesa . . .	1	12	1	20
1 „ jagnjetovega mesa . . .	1	60	—	—
1 „ kozličevega mesa . . .	1	80	—	—
Prašiči na klavnici . . .	1	30	1	50
1 kg masla . . .	2	60	2	80
1 „ masla surovega . . .	2	60	2	70
1 „ masti prašičje . . .	2	20	—	—
1 „ slanine (špeha) sveže . . .	1	80	2	—
1 „ slanine prekajene . . .	2	—	—	—
1 „ sala . . .	1	96	2	—
1 „ surov. margarinskega masla . . .	2	10	2	20
1 „ kuhan. margarinskega masla . . .	2	20	2	30
1 jajce . . .	—	5	—	6
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 „ „ posnetega . . .	—	08	—	10
1 „ smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 „ „ kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	20	1	40
1 „ čajnega surovega masla . . .	3	—	3	20
1 piščanec . . .	1	20	1	30
1 golob . . .	—	45	—	50
1 raca . . .	—	—	—	—
1 gos . . .	5	60	5	80
1 kapun . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	5	90	9	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	44	50	—	—
100 „ „ „ „ 1 . . .	44	—	—	—
100 „ „ „ „ 2 . . .	43	50	—	—
100 „ „ „ „ 3 . . .	42	50	—	—
100 „ „ „ „ 4 . . .	41	50	—	—
100 „ „ „ „ 5 . . .	39	—	—	—
100 „ „ „ „ 6 . . .	35	—	—	—
100 „ „ „ „ 7 . . .	31	—	—	—
100 „ „ „ „ 8 . . .	15	—	—	—
100 „ koruzne moke . . .	19	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . .	36	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . .	33	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	30	—	—	—
1 l fižola . . .	—	20	—	32
1 „ graha . . .	—	36	—	40
1 „ leče . . .	—	36	—	40
1 „ kaše . . .	—	20	—	22
1 „ ričeta . . .	—	20	—	—
100 kg pšenice . . .	27	80	—	—
100 „ rži . . .	18	20	—	—
100 „ ječmena . . .	17	60	—	—
100 „ ovsá . . .	17	80	18	—
100 „ ajde . . .	16	50	—	—
100 „ prosa belega . . .	17	40	—	—
100 „ „ navadnega . . .	—	—	—	—
100 „ koruze . . .	14	80	—	—
100 „ krompirja . . .	5	50	6	—

Lesni trg.

Cena trdemu lesu 9-11:50 K

Cena mehkeemu lesu 9 K.

Trg za seno slamo, in steljo.

Na trgu je bilo

1 voz sena . . .	7	—	9	50
5 „ slame . . .	5	—	8	50
3 „ stelje . . .	2	50	3	—

Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

Ustanovljena leta 1868.

Absolutno pred ognjem in tatovi varne

BLAGAJNE

izvrstne kakovosti

prodaja tovarna blagajn M. Adlersflügel

Dunaj, I., Franz Josefs-Kai št. 27.

Založnik rajfajzen. zadrug itd.

21 42-13

Posojilnica v Črnomlju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

daje posojila po 5% in 5 1/2,
na osebni kredit tudi po 5 1/2%

in jih izvršuje kar najhitreje in najceneje.

Hranilnim vlogam daje 4 1/2% obresti,

ki se pripisujejo s 1. januarjem h glavnici ne da bi stranka morala knjižico predložiti; tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojilnica ima 1502 zadrugnika, svoj lastni dom in preko 1.600.000 K hranilnih vlog.

Rezervni zaklad znaša 42.000 K.

Denar se lahko tudi po pošti pošilja in vzdiguje.

Naslov: „Posojilnica v Črnomlju“.

5 12 — 6 Načelstvo.

Josip Dekleva,

Gorica, ulica Municiplo št. 1. 32 10—9

Prva slovenska tvrdka, ki se bavi že nad 25 let s prodajo jamčenih dobrih šivalnih strojev, za vse sloje in po nizkih cenah. V zalogi ima tudi trpežna dvokolesa:

Premier, Ipog, Regent in Bourir s prostim tekom in gramofone brez trobilnika.

Prodaja tudi šivanke za Singerjev stroj po 70 vin. tucat, plašče za dvokolesa po K 5-50, pnevmatika K 4-50 in više. Izvršuje vse poprave ceno, in bitro. Cenik pošlje na zahtevo.

Slovenska trgovina v Kočevju

(v hiši „Kočevske posojilnice“)

je zopet

49 2—1

otvorjena

in se priporoča slavnemu občinstvu.

Prodaja po solidnih cenah špecerijsko, kolonijalno, ∴ manufakturno ∴ in galanterijsko blago.

Nakupuje in prodaja

deželne pridelke.

*	Popravila in preobleke točno in cenno.		Popravila in preobleke točno in cenno.	*
---	--	--	--	---

Najcenejše solčnike in dežnike
domačega izdelka priporoča 3 52—13

Josip Vidmar

— v Ljubljani —

Pred Škofijo 19, Stari trg 4,
Prešernova ulica 4.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Del. glavnicā K 3.000.000.

Stritarjeve ulice števil. 2.

Rezervni fond K 300.000.

Podružnica v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2%

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

52 52—45

Vinske sode

nove iz klare in žagane domače in slavonske hrastovine izparjene in ovinjene, porabne takoj za vsako vino prodaja zadruga

Agro-Merkur v Ljubljani.

Kupujte pri narodni tvrčki domači izdelek.

Umetna gnojila

kakor žlindro, kalijevo sol, kajnit, rudninski superfosfat naročite za pomladansko gnojenje **takoj** pri zadrugi

Agro-Merkur v Ljubljani.

Moko

otrobe in druge mlinske izdelke izvrstne kakovosti dobavlja zadruga

Agro-Merkur, Ljubljana.

Vino

kakor ljutomersko, haloško, bizeljsko, dolensko, metliško, vipavsko, goriško, istrijsko, zanesljivo pristno, izborno kapljico dobavlja od 56 l naprej zadruga

Agro-Merkur, Ljubljana.

Kose:

iz najboljšega avstrijskega jekla, ki ustreza različnim željam posameznih pokrajin, kaljene in klepane, ponuja 10 48-18

zadruga Agro-Merkur

po najnižjih cenah. — Vsaka kosa ima vtisnjeno ime »Agro Merkur«.

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti števil. 18, v Ljubljani

v lastnem združnem domu.

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa

K 81,116.121-11

upravnega premoženja

K 20,775.510-59

Obrestuje hranilne vloge

po **4 $\frac{1}{2}$ %**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad

kron 20,000.000.

Posojuje na zemljišča po 5 $\frac{1}{4}$ % z $\frac{1}{2}$ % na amortizacijo ali pa po 5 $\frac{1}{4}$ % brez amortizacije. Na menice pa po 6%. Posojilnica sprejema tudi vsak drug načrt glede amortizacije dolga

Uradne ure vsak dan

od 8.—12. in od 3.—4.

3 52-22